

PC-4135/MR

F-13/2050

BUSINESS ENVIRONMENT-604

(Semester-VI)

Time : Two Hours]

[Maximum Marks : 70

Note : Attempt any *four* questions. All questions carry equal marks.

- I. Define business environment. Explain the mutual relationship of business and environment.
- II. Discuss in brief achievement and short coming of the economic planning in India. Give suggestions to make the planning more effective.
- III. Describe the causes of poor rate of saving and investment in India. Suggest the measures to improve rate of saving and investment in India.
- IV. Evaluate the main elements and rationale of strategy adopted in India's planning.
- V. What are the features of socialist economy? How such an economy is different from a capitalist economy?

- VI. What is meant by private sector? Discuss the importance and limitations of private sector in India.
- VII. Explain the role of foreign trade in economic growth.
- VIII. Discuss in detail the instruments of fiscal policy.
- IX. Write short notes on any *ten* :
- (i) Objectives of Niti Aayog.
  - (ii) Resource mobilization.
  - (iii) Demand pull inflation.
  - (iv) Main component of economic environment.
  - (v) Features of mixed economy.
  - (vi) Significance of public enterprise in India.
  - (vii) Objectives of monetary policy.
  - (viii) Liberalization.
  - (ix) Strategy for Indian planning.
  - (x) Balance of payment.
  - (xi) Importance of new economic policy.
  - (xii) Relationship between variable income and employment.

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਕੋਈ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

- I. ਵਪਾਰਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਚਲੇ ਪਰਸਪਰ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- II. ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਆਰਥਿਕ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਘਾਟਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ ਅਤੇ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੁਝਾਓ ਦਿਓ।
- III. ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਬੱਚਤਾਂ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਨੀਵੀਂ ਦਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਿਚਾਰੋ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਬੱਚਤਾਂ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਦਰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਸੁਝਾਓ ਦਰਜ ਕਰੋ।
- IV. ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਵਿਚ ਮੁਖ ਤੱਤਾਂ ਅਤੇ ਅਪਨਾਈ ਗਈ ਨੀਤੀ ਦੇ ਤਰਕ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ।
- V. ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਅਰਥਚਾਰੇ ਦੇ ਲੱਛਣ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ? ਅਜਿਹਾ ਅਰਥਚਾਰ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਅਰਥਚਾਰੇ ਨਾਲੋਂ ਕਿਵੇਂ ਭਿੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
- VI. ਨਿਜੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਨਿਜੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਬਾਰੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਵਿਚਾਰੋ।
- VII. ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਣਜ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿਚਾਰੋ।
- VIII. ਰਾਜੱਸਵ ਨੀਤੀ ਦੇ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ।

- IX. ਕਿਸੇ ਦਸ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :
- (i) ਨੀਤੀ ਆਯੋਗ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਵਿਚਾਰੋ।
  - (ii) ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਜੁਟਾਉਣ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
  - (iii) ਮੰਗ-ਖਿੱਚ ਵਾਲੀ ਮੁਦਰਾ ਸਫੀਤੀ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
  - (iv) ਆਰਥਿਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਮੁਖ ਸੰਘਟਕ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
  - (v) ਮਿਸ਼ਰਤ ਅਰਥਚਾਰੇ ਦੇ ਲੱਛਣ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
  - (vi) ਸਰਕਾਰੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦਾ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵ ਵਿਚਾਰੋ।
  - (vii) ਮੁਦਰਾ ਨੀਤੀ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਦਰਜ ਕਰੋ।
  - (viii) ਉਦਾਰਵਾਦ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
  - (ix) ਭਾਰਤੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੀ ਨੀਤੀ ਵਿਚਾਰੋ।
  - (x) ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
  - (xi) ਨਵੀਂ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਵਿਚਾਰੋ।
  - (xii) ਬਦਲਣਸ਼ੀਲ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਵਿਚਲਾ ਸਬੰਧ ਵਿਚਾਰੋ।
-